

Teza: uchylenie postanowienia o tymczasowym zawieszenie w czynnościach zawodowych.

Postanowienie Prokuratury Rejonowej o umorzeniu dochodzenia, będącego jedną z podstaw wydania postanowienia o tymczasowym zawieszeniu obwinionej w czynnościach zawodowych, stanowi podstawę do uchylenia postanowienia o tymczasowym zawieszeniu.

WO-97/20

POSTANOWIENIE z dnia 21 września 2020 r.

Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Tomasz Fox

Sędziowie: SWSD Robert Staszewski

SWSD Jolanta Ruszczak - sprawozdawca

Protokolant: Magdalena Senderska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Bronisława Kachnikiewieża
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 21 września 2020 r.

zażalenia radcy prawnego A. B. na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie Sygn. akt: DO 33/20 o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych

na podstawie art. 437 § 1 kpie w związku z art. 74¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115)

postanawia:

1.

Uchyła zaskarżone postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie Sygn. akt: DO 33/20.

2.

Kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w wysokości 1.500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset) obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 7 maja 2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. wniósł o tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych radcy prawnego A. B. (nr wpisu WA- (...)) z uwagi na wystąpienie szczególnych okoliczności uzasadniających podjęcie takiej decyzji procesowej.

W uzasadnieniu wniosku Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że przeciwko radcy prawnemu A. B. toczą się postępowania dyscyplinarne oraz postępowanie kamę w następujących sprawach:

- w sprawie o sygnaturze akt RD 1/20 Rzecznik Dyscyplinarny postawił zarzut tego, że mając świadomość oszukańczego sposobu działania swojego mocodawcy (doprowadzenia do zawarcia umów zobowiązujących do zapłaty za domeny internetowe, przez wprowadzenie klientów w błąd) i mając świadomość, że w postępowaniach

sądowych nieuczciwe praktyki tych klientów były zakwestionowane - wystąpiła z pozwem w postępowaniu elektronicznym przeciwko (...), (...) spółka cywilna o zapłatę wynikającą z umowy zawartej w tak wadliwy sposób, wiedząc, że uprzednio złożone w tej sprawie powództwo przed innym sądem zostało prawomocnie oddalone, z powodu zawarcia umowy pod wpływem błędu przez podstępne działanie pracowników jej mocodawcy. Czyn ten Rzecznik Dyscyplinarny zakwalifikował jako delikt dyscyplinarny na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, 7 ust.2 i 3 oraz 25 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

- w sprawie o sygnaturze akt RD 3/20 Rzecznik Dyscyplinarny postawił zarzut tego, że mając świadomość oszukańczego sposobu działania swojego mocodawcy (doprowadzenia do zawarcia umów zobowiązujących do zapłaty za domeny internetowe, przez wprowadzenie klientów w błąd) mając świadomość, że w postępowaniach sądowych nieuczciwe praktyki tych klientów były zakwestionowane - wystąpiła z pozwem w postępowaniu elektronicznym przeciwko A. K. o zapłatę wynikającą z umowy zawartej w tak wadliwy sposób, wiedząc, że uprzednio złożone w tej sprawie powództwo przed innym sądem zostało prawomocnie oddalone z powodu zawarcia umowy pod wpływem błędu, przez podstępne działanie pracowników jej mocodawcy. Czyn ten Rzecznik zakwalifikował jako delikt dyscyplinarny na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6,7 ust. 2 i 3 oraz art. 25 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy prawnego.
- pismem organu ścigania z dnia 17.04.2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny został powiadomiony o tym, że przeciwko Obwinionej prowadzone jest dochodzenie

karne, w którym postawiono jej zarzut tego, że w dniu 25.06.2019 r. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, mając świadomość (nie później niż od 5.04.2019 r.) oszukańczego sposobu działania swoich mocodawców, wystąpiła z pozwem w postępowaniu elektronicznym przeciwko A. J., pomimo tego, że w innym postępowaniu prawomocnie oddalono powództwo dotyczące tego samego roszczenia, a przez to usiłowała doprowadzić, pomagając w tym innym osobom, A. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

- w sprawie o sygnaturze RD 335/19 Obwinionej zarzucono kierowanie wniosku egzekucyjnego do komornika z siedzibą w W. ze wskazaniem fikcyjnego adresu dłużnika (w tym wypadku K. O.) uzasadniającego właściwość tego komornika, pomimo, że obwiniona miała wiedzę, że adres ten nie jest prawdziwy. Czyn ten rzecznik Dyscyplinarny zakwalifikował jako delikt dyscyplinarny na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 i art. 12 Kodeksu Etyki Radcy prawnego oraz w zw. z art. 10 ust.1 o komornikach sądowych. Rzecznik Dyscyplinarny ponadto wskazał, że analogiczne od strony przedmiotowej przypadki ustalono w pięciu innych sprawach dyscyplinarnych i w tych sprawach także postawiono Obwinionej zarzuty.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2020 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. tymczasowo zawiesił radcę prawnego A. B. w czynnościach zawodowych.

W uzasadnieniu ww. postanowienia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że w myśl art. 65² ust.1 ustawy o radcach prawnych jeżeli spełnione są (łącznie) następujące warunki:

a)

przeciwko radcy prawnemu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne oraz

b)

zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności

sąd dyscyplinarny może tymczasowo zawiesić radcę prawnego w czynnościach zawodowych.

W sprawie niewątpliwie toczy się postępowanie dyscyplinarne oraz karne, co oznacza spełnienie pierwszego warunku, jak również zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające konieczność wdrożenia środka tymczasowego.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, działanie w roli wykonawczej, niejako ostatniego ogniwa nieuczciwego schematu, świadome albo wynikające z niedbalstwa, uzasadnia podjęcie działania, które realizację tego schematu wyłączy na przyszłość z udziałem Obwinionej, aby wykluczyć możliwość popełnienia w ten sposób przewinień dyscyplinarnych. W ocenie Sądu instrument z art. 65² ust.1 ustawy o radcach prawnych dotyczy właśnie takich przypadków, gdzie brak swoistego zabezpieczenia groziłby popełnieniem dalszych deliktów dyscyplinarnych o negatywnych skutkach dla bardzo wielu pokrzywdzonych.

Zażalenie na postanowienie o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych w dniu 1 czerwca 2020 r. złożył obrońca Obwinionej zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść obwinionej. Na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych postanowieniu temu zarzucił obrazę przepisów postępowania:

1.

art. 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów przez przyjęcie, że uprawdopodobnione zostało, iż Obwiniona dopuściła się niedbalstwa polegającego na reprezentacji nieuczciwie działających firm, działała nierzetelnie oraz podawała świadomie nieprawdziwe adresy dla uzasadnienia właściwości komornika sądowego, podczas gdy Sąd powinien, był uznać, że Obwiniona nie reprezentowała nieuczciwie działających firm, nie działała nierzetelnie, oraz nie miała świadomości podawania nieaktualnych adresów dłużników;

2.

art. 410 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez nieuwzględnienie przez Sąd okoliczności ujawnionych przez obrońcę Obwinionej na posiedzeniu w dniu 18 maja 2020 r. tj. zaprzestania przez Obwinioną współpracy z firmami, o których mowa we wniosku, trudnej sytuacji życiowej Obwinionej oraz problemów zdrowotnych Obwinionej;

3.

art. 167 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 10 §1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego mającego na celu wyjaśnienie okoliczności związanych z reprezentacją firm, o których mowa we wniosku i oparcie orzeczenia wyłącznie na stanowisku Rzecznika Dyscyplinarnego.

Obrońca obwinionej mając powyższe na względzie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w zażaleniu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie wskazać należy, że zgodnie z art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych: Radca prawny lub aplikant radcowski, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu lub na wniosek strony.

Zastosowanie tego quasi środka zapobiegawczego wymaga spełnienia dwóch przesłanek - pierwszej formalnej i drugiej ocennej, tj. prowadzenie sprawy dyscyplinarnej lub karnej przeciwko radcy prawnemu lub aplikantowi oraz wystąpienie szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy.

W przedmiotowej sprawie wobec radcy prawnego A. B. (na dzień składania wniosku przez Rzecznika Dyscyplinarnego oraz na dzień wydania zaskarżonego postanowienia OSD z dnia 18 maja 2020r.) toczyły się trzy postępowania

dyscyplinarne o sygnaturach: RD 1/20; RD 3/20; RD 335/19 oraz jedno postępowanie karne. Ponadto jak wskazał Rzecznik Dyscyplinarny w we wniosku z dnia 7 maja 2020 r. wobec Obwinionej prowadzone są postępowania w 5 kolejnych sprawach RD 2/20; RD 37/20; RD 47/20; RD 99/20; RD 100/20 o analogicznym zakresie przedmiotowym.

Na rozprawie w dniu 21 września 2020 r. obrońca obwinionej przedstawił postanowienie Prokuratury Rejonowej w Pruszkowie z dnia 27 maja 2020 r. o umorzeniu dochodzenia Sygn. akt PR1 Ds.2055.2019. będące jedną z podstaw wydania postanowienia o tymczasowym zawieszeniu obwinionej w czynnościach zawodowych. W uzasadnieniu postanowienia prokurator stwierdził, iż „brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie, że radca prawny A. B. miała wiedzę odnośnie nielegalnych praktyk spółki (...) S.A. w zakresie wprowadzania klientów w błąd podczas zawierania umów. Podejrzana nie uczestniczyła w bieżącej działalności powyższej spółki, a jedynie reprezentowała ją w zakresie zleconych jej czynności polegających na sporządzaniu pozwów w oparciu o przekazaną dokumentację w postaci wezwań do zapłaty, faktur, wypisów z rejestrów, umowy itp. Powyższe dokumenty nie budziły u podejrzanej jakichkolwiek podejrzeń i dlatego też nie miała podstaw do odmowy skierowania pozwu. Mając na uwadze powyższe należało postępowanie umorzyć na podstawie art. 322 § 2 k.p.k. ”

Obrońca Obwinionej przedłożył na rozprawie Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu również postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego (...) w W. z dnia 11 października 2019 r. o częściowym umorzeniu dochodzenia. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowił umorzyć dochodzenie w części dotyczącej twierdzeń o świadomym podawaniu przez radcę prawnego A. B. informacji nieprawdziwych w postępowaniach prowadzonych w imieniu (...) SA UG przeciwko Panu J. C.. W uzasadnieniu Zastępca Rzecznika wskazał, „żż w jego ocenie brak jest - w zakresie twierdzeń Zawiadamiającego o świadomym podawaniu informacji nieprawdziwych - podstaw do przypisania odpowiedzialności dyscyplinarnej Zaskarżonej.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego umorzenie dochodzenia przeciwko radcy prawnemu A. B. spowodowało odpadnięcie głównej przesłanki tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych. Faktem jest, że w stosunku do Obwinionej toczą się postępowania dyscyplinarne w trzech sprawach, jak również Rzecznik Dyscyplinarny prowadzi dochodzenie w 5 kolejnych sprawach. Powyższe mogłoby stanowić podstawę do utrzymania w mocy postanowienia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych jednakże jak słusznie wskazał obrońca Obwinionej w/w sprawy są tożsame przedmiotowo natomiast w jednej ze spraw (RD 201/19) analogicznej przedmiotowo Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego już umorzył dochodzenie w części.

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w sprawie nie zaistniały również szczególne okoliczności sprawy, z powodu których należałoby zastosować środek w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych. Podkreślić należy, że o tymczasowym zawieszeniu decyduje szereg czynników takich jak: waga, rodzaj czy skala zarzutów wobec radcy prawnego, które winny być przez Sąd Dyscyplinarny brane pod uwagę. W niniejszej sprawie Prokuratura umorzyła dochodzenie jak również Zastępca Rzecznika

Dyscyplinarnego umorzył dochodzenie w sprawie. Stąd nie można zgodzić się z Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, iż w sprawie zachodzi

„ uprawdopodobniona ewentualność działania Obwinionej w nieuczciwym schemacie, jako osoby pomagającej w realizacji niezgodnych z prawem korzyści innych osób. Ujawniona skala działania klientów Obwinionej, a tym samym i jej jako udzielającej pomocy prawnej, uprawnia do stwierdzenia, że mamy do czynienia z działaniem zaplanowanym i systematycznie realizowanym prowadzącym do nadużyć w dużej skali wartościowej. ”

Oceniając wszystkie okoliczności sprawy, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, że dalsze utrzymywanie zawieszenia radcy prawnego A. B. nie jest zasadne. Sąd miał na uwadze również wyjątkowość tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych jako środka bardzo surowego, który winien być stosowany wówczas gdy jest to absolutnie niezbędne. Sąd wziął również pod uwagę okoliczność zaprzestania przez Obwinioną współpracy z firmami o których mowa w postanowieniu o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

Rozpatrując zażalenie obrońcy Obwinionej Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje zarzut Obrońcy dot. braku udowodnienia przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w W. nie rzetelnego działania Obwinionej, świadomości lub niedbalstwa Obwinionej co do błędnych adresów, za bezzasadny.

Zgodnie z postanowieniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego (...) z dnia 13 kwietnia 2018 r. Sygn. akt WO-8/18 (które sąd orzekający w całości podziela)

„ przesłanki tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych radcy prawnego muszą - w ramach tego postępowania - zostać w wysokim stopniu uprawdopodobnione, a nie udowodnione.”

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że zasadność stawianych Obwinionej zarzutów będzie rozpatrywana w postępowaniu dyscyplinarnym, w którym cały materiał dowodowy zostanie oceniony przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w W.. W trakcie przedmiotowego postępowania Sąd Okręgowy miał na celu ustalenie, czy toczą się postępowania dyscyplinarne lub karne oraz czy istnieją szczególnie uzasadnione okoliczności sprawy stanowiące podstawę do tymczasowego zwieszenia radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny dodatkowo podkreśla, że uchylene środka tymczasowego zwieszenia w czynnościach zawodowych radcy prawnego A. B., nie oznacza w żadnym stopniu uznania winy lub braku winy Obwinionej co do okoliczności, które są lub będą podstawą zarzutów dyscyplinarnych.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust.2 ustawy o radcach prawnych zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. Nr (...) w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego ustalając wysokość tych kosztów na kwotę 1 500,00 zł. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpatrywał zasadność zastosowanego środka nie mającego charakteru kary dyscyplinarnej i w związku z powyższym nie na radcy prawnym ale na Krajowej Izbie Radców Prawnych ciąży obowiązek pokrycia kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

W związku z powyższym Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.